

Svar på interpellation om barnens plats i en växande kommun

Hanna Victoria Mörck (V) har i en interpellation ställt frågor avseende barnens plats i en växande kommun.

Är det styrets mening att förvaltningen inte ska följa den rekommendation om förskolegårdar i lokalprogram från 2015 antagen av UBN?

Mittenstyret lägger stor vikt vid att Uppsalas förskole- och skolgårdar ska uppmuntra lek och rörelse samtidigt som de möjliggör för pedagogiska aktiviteter. Utformningen av både förskolans lokaler och utemiljö är betydande för att skapa bra förutsättningar och bidra till en trivsamt lärmiljö.

Det är utbildningsförvaltningens uppdrag att utifrån den årligen reviderade befolkningsprognosen ta fram barn- och elevtalsprognoser. Prognoserna förmedlas till fastighetsavdelningen på stadsbyggnadsförvaltningen som i sin tur har i uppdrag att lokalförsörja behovet. Det sker oftast genom etableringar i form av moduluppställning eller nyproduktion på av planenheten tilldelad tomt. Hur och när lokalförsörjningen skall genomföras visas i den årligen reviderade lokalförsörjningsplanen.

Efter beslut i utbildningsnämnden avsätts en tomt för pedagogisk verksamhet vid en markexploatering av avdelningen mark- och exploatering på stadsbyggnadsförvaltningen. Planenheten på samma förvaltning detaljplanelägger sedan marken. Vid dessa tillfällen går detaljplanerna ut på samråd där utbildningsnämnden yttrar sig. Historiskt har utbildningsförvaltningen på delegation av utbildningsnämnden uttryckt att det avsatts för få och för små tomter för pedagogiskt ändamål, men vi ser att det utvecklas åt rätt håll.

Lokalförsörjningsplanen tvingas ofta till revidering på grund av att förutsättningarna för lokalförsörjningen förändras. Antalet bostäder kan både öka och minska inom ett område som är detaljplanelagt vilket ger konsekvenser på lokalförsörjningen och dess lokalbeställningar. Rosendalområdet är ett exempel på där skolgårdsytan som avsattes var rätt dimensionerad givet det antal bostäder som exploateringsavtalet gav, men som efter antagen detaljplan blev hälften så stor som behövdes då antalet bostäder ökade med 2 500. Området saknar då förutsättningar för ytterligare en skoltomt vilket ger få andra alternativ än att acceptera en underdimensionerad friyta. Ytterligare en aspekt som är nödvändig att ta hänsyn till är att då staden förtätas uppstår en konkurrens om marken vilket innebär att det är svårt att tillmötesgå arean friyta. Den utmaningen gäller samtliga kommuner som är i den kraftiga expansion som Uppsala är.

Ett gemensamt arbete mellan utbildningsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen för att ta fram nya riktlinjer för barns och ungas utemiljöer pågår. Ambitionen är att formulera tydligare krav på kvaliteten där storleken på friytan utgör en del för barn och ungas utemiljöer. Uppdraget som avdelningen för plan- och bygg har är att leverera förslag på nya riktlinjer för beslut i kommunfullmäktige under hösten 2019.

De nuvarande riktlinjerna för utemiljö, som beslutades i samband med det generella programmet för pedagogiska lokaler i UBN 2015, betonade främst de pedagogiska kvaliteterna som bör erbjudas på förskole- eller skolgård. Oavsett ytstorlek kan en gård vara

bättre eller sämre lämpad för pedagogisk verksamhet. Eftersom Boverket då hade i uppdrag av regeringen att förtydliga Plan- och byggnadslagen (PBL) vad gällde just förskole- och skolgårdar var det lämpligt att hänvisa till vägledningen "Gör plats för barn och unga!" som Boverket publicerade i samband med det allmänna rådet BFS 2015:1 FRI 1. Där rekommenderas det mått (40 kvm/barn i förskolan och 30 kvm/elev i grundskolan) som fastighetsnämnden i Uppsala hade beslutat om som lämpligt riktvärde 2011. Utöver dessa riktvärden måste vi även se till helheten för att bilda oss en uppfattning om en förskolas pedagogiska kvalitet. En förskola med en utemiljö i det lägre spannet kan uppnå en kvalitativ utemiljö om förskolan exempelvis ligger placerad nära en större park.

Noteras bör att både Boverkets vägledning och Uppsalas nuvarande riktlinjer är just rekommenderade riktvärden vad gäller friytans storlek, inga lagstadgade regler eller lagar. Även om Uppsala kommun strävar efter att uppfylla både sin egen och Boverkets rekommenderade storlek på friyta kommer det inte alltid att lyckas i den förtätade staden, varför arbetet med nya riktlinjer och tydligare krav på kvalitativa förskole- och skolgårdar har påbörjats.

Helena Hedman Skoglund (L)
Ordförande utbildningsnämnden